

21. Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas koordinācijas grupas sanāksme

22.09.2026. plkst. 13.00 - 17.00

Peldu ielā 25, 409. telpā

KOPSAVILKUMS

2026. gada 22. septembrī norisinājās deviņpadsmitā Jūras un piekrastes telpiskās plānošanas koordinācijas grupas (turpmāk - Koordinācijas grupa) sanāksme, ko organizēja Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (VARAM).

Sanāksmes mērķis bija iepazīstināt dalībniekus ar jaunumiem par Jūras plānojuma grozījumu izstrādi un apspriest nozaru kritērijus un mijiedarbību ar citām nozarēm. Šajā sanāksmē tika detalizētāk aplūkoti zvejas, akvakultūras un derīgo izrakteņu nozaru kritēriji. Papildus mērķis bija dot iespēju Koordinācijas grupas dalībniekiem informēt par savām aktualitātēm saistībā ar jūru un/vai piekrasti. Papildus tiks sniegta informācija par inovāciju zonas izveides procesa aspektiem. Pasākuma materiāli ir pieejami šeit.

Sanāksmi atklāja A. Bērziņa, informējot sanāksmes dalībniekus par plānoto darba kārtību, uzsverot sanāksmes nozīmi nozaru kritēriju pārskatīšanas kontekstā.

Informatīvā daļa

T. Skadiņš informēja par Jūras plānojuma grozījumu aktivitātēm. Prezentācijas ietvaros tika pievērsta uzmanība gan Jūras plānojuma grozījumu izstrādes grafikam un izpildei, gan paralēlajam Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma procesam un tā virzībai. Šobrīd vēl norit darbs pie paskaidrojuma daļas, apakšnodaļas tiek saskaņotas ar nozaru/jomu pārstāvjiem un konkrēto daļu ir paredzēts pabeigt līdz novembrim. Tam sekoja izklāsts par paveikto saistībā ar informācijas ieguvu (lielākoties par ārpakalpojumiem) un attiecīgo nozaru sadaļās, kā arī turpmākā rīcība. Papildus tika ziņots par koordinācijas grupas iesaistes iespējām nodevumu izskatīšanā ārpakalpojumu saņemšanas ietvaros lai tā būtu informēta un varētu sniegt priekšlikumus.

A. Bērziņa iepazīstināja ar jautājumiem saistībā ar inovāciju zonas izveidi:

1) Ekonomikas ministrija ir sagatavojusi MK rīkojumu par speciālās regulatīvās vides izveidi jūrā inovatīvu tehnoloģiju testēšanai un pētniecībai (TAP Nr. [26-TA-1663](#)).

K. Veidemane (Vides konsultatīvā padome/Baltijas Vides Forums) jautāja, vai speciālajai regulatīvajai videi būs Ministru kabineta noteikumi? VARAM informēja, ka attiecīgie noteikumi pašlaik ir izstrādes procesā.

VARAM arī norādīja uz to, ka inovāciju zona paredzēta testēšanas darbību veikšanai - komerciāla izmantošana nenotiks.

Diskusijā tika uzsvērts, ka gadījumā, ja konkrētā darbība ir pieļaujama saskaņā ar Jūras plānojumu, tās īstenošanu nebūtu pamata aizliegt.

VARAM arī sniedza informāciju, ka pieteikums orientēts uz risinājumiem jūras vides kvalitātes uzlabošanai, šim aspektam pievēršot būtisku uzmanību.

J. Andersons (AS Augstsprieguma tīkls) uzdeva jautājumu par pieteicēja identitāti, uz ko VARAM atbildēja, ka šī informācija nav izpaužama.

Dalībnieki diskutēja par inovāciju zonas atrašanās vietas izmaiņām (attiecībā pret starpposma novērtējumā attēloto teritoriju). VARAM norādīja, ka atrašanās vietas maiņa balstīta uz pieteicēja identificēto nepieciešamību izmantot konkrēto teritoriju.

Tika arī uzsvērts, ka izvēlētajā atrašanās vieta nav pretrunā Jūras plānojumam. Konkrēti teritorija atrodas vispārējās izmantošanas zonā, kur pieļaujami dažādi jūras telpas izmantošanas veidi, ja tie atbilst normatīvo aktu prasībām un nerada kaitējumu jūras videi.

T. Dzērve (Krasta apsardze) vērta uzmanība uz to, ka paredzētā teritorija atrodas ekskluzīvajā ekonomiskajā zonā, kur kuģu kustības kontrole ir ierobežota.

Koordinācijas dalībnieki uzsvēra nepieciešamību ņemt vērā to, ka teritorija robežojas ar Zviedrijas ūdeņiem un nodrošināt koordināciju ar Zviedrijas pusi. Diskusijā tika atgādināts par jūras robežu jautājumu sarežģītību Baltijas jūras reģionā.

T. Dzērve aktualizēja drošības aspekti saistībā ar teritoriju šķērsojošu starptautisku sakaru kabeli. Drošības apsvērumu dēļ varētu būt nepieciešams neiekļaut plānotajā darbības laukumā teritorijas virs un aiz kabeļa un tā aizsargjoslā. Papildus jāņem vērā arī reģiona ģeopolitiskie un militārās drošības aspekti, kas varētu ietekmēt plānoto darbību izvērtējumu.

J. Skrube (Latvijas Jūras administrācija) vērta uzmanība uz starptautiskas kuģu satiksmes koridora tuvumu un nepieciešamību izvērtēt iespējamo ietekmi uz kuģošanas drošību.

Diskusijā ietvaros arī tika uzsvērts, ka jautājums noteikti ir starpnozaru rakstura un ietver valsts drošības intereses.

No I. Bārtules (Zemkopības ministrija) pauda viedoklis, ka ministrijai jābūt iesaistītai saskaņošanas procesā. Kā pamatojums tika minēta ministrijas kompetence zivsaimniecības un akvakultūras jautājumos (abas nozares ir minētas pieteikumā), kā arī šo nozaru nozīmīgā loma tautsaimniecībā.

2) Balstoties uz šo piemēru, Koordinācijas grupas ietvaros tiek apskatīts jautājums, vai inovāciju zonas nepieciešams noteikt telpiski vai tikai ar kritērijiem, uz kā pamata šādas iniciatīvas ir īstenojamas?

Diskusijas ietvaros izskanēja ideja izvērtēt inovāciju testēšanas darbību piemērotību dažādiem jūras dziļumiem. Tehnoloģijas varētu klasificēt atbilstoši to darbības apstākļiem un mērķiem.

A. Ruskule (Baltijas Vides forums) uzsvēra, ka dažādām inovācijām ir atšķirīgas prasības un vajadzības, tādēļ nav lietderīgi noteikt vienu universālu teritoriju visiem testēšanas veidiem.

VARAM rezumēja, ka piemērotāka pieeja būtu noteikt kritērijus inovāciju izvietojumam, nevis definēt kādu(-s) teritoriju (-as).

Pēc prezentācijas un diskusijas, **Koordinācijas grupas dalībnieki tika aicināti dalīties ar pārstāvētās nozares aktualitātēm saistībā ar jūru un/vai piekrasti.** J. Andersons no informēja par plānotajiem starpsavienojumiem un ar tiem saistītajiem izaicinājumiem. AST šobrīd ir trīs starpsavienojumu projekti – Ventspils-Sāmsala, Ventspils (Užava)-Zviedrija un Liepāja-Vācija. Pēdējā savienojuma gadījumā trase šķērsotu Liepājas ostas reida ziemeļdaļu. Savienojums Liepāja-Vācija noteikti nav tuvāko piecu gadu projekts. Savienojums ar Sāmsalu noteikti tiks izveidots, tas būs pirmais Latvijas zemūdens elektrības kabelis. Pirmoreiz tiks veikts šāda veida ietekmes uz vidi novērtējums. Kompānija no Itālijas veica priekšizpēti, piedāvājot dažādus trases variantus. Šeit ir pretruna ar kuģniecību par to, ka kabelis šķērsotu neitrālo zonu un arī vietas, kur enkurojas kuģi, kas pārvadā ķīmiskas vielas. A. Ruskule uzsver, ka Irbes AJTR (kuru šķērsotu trase) ir veidota putniem, ietekme būs būvniecības laikā. VARAM vienojas ar AST par starpsavienojumu trašu .kml datņu nosūtīšanu, lai tās izmantotu scenāriju modelēšanai.

Darbs grupās par zivsaimniecības, akvakultūras un derīgo izrakteņu nozaru kritērijiem un mijiedarbību ar citām nozarēm

Dalībnieki tika sadalīti trīs grupās un pēc *world cafe* metodes diskutēja par enerģētikas un jūras transporta nozaru savietojamību un kritērijiem, kas jāņem vērā plānojuma izstrādei.

Pirmā uzdevuma ietvaros tika diskutēts par Jūras telpas izmantošanas iespējamo konfliktu analīzes matricu.

Kopsavelkot 1. uzdevumu, katrā grupā tika prezentēts, kuru divu nozaru savietošana ir visizaicinošākā:

- A grupai visizaicinošākā savietošana bija ogļūdeņražu ieguvei ar piekrastes zveju, kur katra grupa pauda citādāku viedokli par savietojumu (netraucē viens otram vai pat veicina viens otru; pie konkrētiem nosacījumiem ir iespējams savienot; nav savienojami). Izaicinoša savietošana bija arī ogļūdeņražu ieguvei ar ūdenssportu (netraucē viens otram vai pat veicina viens otru; nav savienojami; nepārklājas);
- B grupai secināts, ka saistībā ar akvakultūrām būtisku izmaiņu jūras izmantošanas iespējamo konfliktu analīzes matricā nav. Pārstāvji akcentēja, ka liela nozīme ir darbību saskaņošanai, pielietotajām tehnoloģijām, un gadījumus jāskata individuāli, elastīgāku pieeju par savstarpējo savietojamību ir veicinājusi pētījumu veikšana kopš iepriekšējā plānojuma izstrādes. Vienlaikus

ir skaidri nodalāms, ka zivju akvakultūrai ir saredzami riski pasliktināt jūras vides stāvokli, kamēr aļģu un gliemeņu potenciāls ir to uzlabot.

- C grupā visvairāk diskusiju un atšķirīgu viedokļu raisīja jautājums par zveju ar pelaģisko trali nogremdēto sprāgstvielu rajonos. Dalībnieku viedokļi dalījās par to, vai šāda darbība būtu uzskatāma par savietojamu ar attiecīgo teritorijas izmantošanu vai tomēr būtu aizliedzama. Būtiskas atšķirības viedokļos bija vērojamas arī attiecībā uz piekrastes zvejniecības un zvejas ar pelaģisko trali savietojamību ar zemūdens kultūrvēsturisko mantojumu. Arī šajā jautājumā nebija vienprātības, jo atšķīrās vērtējums gan par iespējamo savietojamību, gan par šādu darbību potenciālo ietekmi uz kultūrvēsturiskajām vērtībām.

Otrā uzdevuma ietvaros tika pārskatīti un precizēti nozaru kritēriji.

Svarīgākās izmaiņas nozares kritēriju sarakstā:

- Derīgo izrakteņu interešu gadījumā ir jānorāda, ka dažādu tipu derīgo izrakteņu ieguvei ir dažāda ietekme. Dažu kritēriju aspekti ir jāprecizē ar DAP un BIOR. Koordinācijas grupas dalībnieki norāda uz īpatnību, ka izpēte var būt atļauta, bet ieguve - nē. Svarīgi, lai kritēriji ir saskaņoti ar matricu (nav pretrunu).
- Akvakultūras interešu sadaļā tiek precizēti vairāki formulējumi, nodalot akvakultūru veidu, uz kuru attiecināms kritērijs, kā arī pārskatīts, lai kritēriji ir atbilstoši un saskanīgi ar aktualizēto informāciju matricām. Papildus ir diskusijas par dažādu atrunu formulējumiem, kas neatrisina pretrunu veidošanās riskus.
- Zivsaimniecības intereses. Tika norādīts, ka Jūras plānojumā ietvertais mērķis saglabāt zvejniecībai nozīmīgas teritorijas, infrastruktūru un zivju resursu atjaunošanās vietas, vienlaikus mazinot citu darbību ietekmi, būtu jābalsta dinamiskos un regulāri aktualizētos datos, ko pats plānojums arī uzsver. Vienlaikus tika pausts viedoklis, ka plānojumā ietvertie nosacījumi par nepieciešamību izvairīties no nozīmīgām zvejas vietām, plānojot citu saimniecisko darbību, un nepieciešamības gadījumā piemērojot kompensējošus mehānismus, nav pilnībā saskaņoti ar principu par darbību savietojamību. Tika norādīts, ka gadījumos, kad darbības ir patiesi savietojamas, kompensējošu mehānismu piemērošanai nevajadzētu būt nepieciešamai. Papildus tika uzsvērts, ka, ņemot vērā jaunu jūras izmantošanas veidu attīstību, piemēram, inovāciju teritoriju veidošanu, būtu nepieciešams detalizētāk raksturot dažādu nozaru savstarpējo mijiedarbību. Tāpat tika aktualizēti robežu jautājumi, kas vēsturiski ir bijuši būtiski zvejniecības nozarē. Dalībnieki arī norādīja uz nepieciešamību pilnveidot Jūras plānojuma tekstu, veidojot to vienkāršāku, vieglāk uztveramu un saprotamu, tostarp izmantojot īsākus un skaidrāk formulētus teikumus.

Sanāksmes noslēgumā A.Bērziņa īsi informēja par to, ka nākamās sanāksmes ietvaros tiks strādāts pie vides un dabas aspektu kritēriju pārskatīšanas un precizēšanas, kā arī tiks pievērsta uzmanība Ekosistēmu pakalpojumu pieejai Jūras plānojumā. Oktobra

vidū paredzēta nozaru sanāksme par zivsaimniecību ar Zemkopības ministriju un BIOR.

1. pielikums

SANĀKSMES DALĪBNIEKU SARAKSTS

Piedalās (28):

Agnese Reķe	Baltijas Vides Forums
Aivars Līnis	AS "Riga Bay Aquaculture"
Anda Ruskule	Baltijas Vides Forums
Anete Bērziņa	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Anete Jansone	Kurzemes plānošanas reģions
Anete Ozoliņa	AS "Riga Bay Aquaculture"
Arvis Drīliņš	Liepājas osta
Daiga Pipira	VSIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs"
Evija Strautiņa	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Gints Ažēns	Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde
Ģirts Vilciņš	Limbažu novada pašvaldība
Ilze Urtāne	Ādažu novada pašvaldība
Inese Bārtule	Zemkopības ministrija Zivsaimniecības departaments
Inga Belasova	VARAM DAD
Ingrīda Andersone	LHEI
Ivo Īstenais	Salacgrīvas ostas pārvalde
Jānis Andersons	AS "Augstsprieguma tīkls"
Juris Skrube	Latvijas Jūras administrācija
Kaspars Markus Molls	Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde
Kristīna Veidemane	Vides konsultatīvā padome/Baltijas Vides Forums
Linda Sokolova	Ārlietu ministrija
Līga Ratniece-Kadeģe	LSEZ

Marta Rake-Lasmane	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Marta Štūbe	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
Normunds Kadiķis	Veselības inspekcija
Raimonds Šlesarevs	Valsts vides dienests
Tālis Dzērve	Jūras spēku Krasta apsardzes dienests
Toms Skadiņš	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija